

Závěr

Od obnovení svobodného notářství v roce 1993 urazilo toto povolání dlouhou cestu. Díky tomu, že i v době totality se mezi notáři udržovaly ideje klasického notářství, došlo po revoluci k jeho obnově velmi přirozeným způsobem. Notářský řád ve svém původním znění z roku 1992 byl vytvořen velmi kvalitně, o čemž svědčí i skutečnost, že poprvé byl novelizován až zákonem č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu. Nejvýznamnější novelou z poslední doby je tzv. souhrnná novela občanského soudního řádu č. 7/2009 Sb., která významným způsobem změnila i notářský řád. Především došlo k významnému rozšíření rozhodovací pravomoci notáře jako soudního komisaře v dědickém řízení. Dále byla zavedena centrální evidence manželských smluv, reformovala se kárná odpovědnost notářů, notářských kandidátů a koncipientů, došlo ke změnám v úpravě notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti a byly nově upraveny notářské zápisy o rozhodnutí ustavujících orgánů zakládaných právnických osob. Není také již nadále možné sepisovat notářské listiny ve slovenském jazyce. Důležitou změnou byla také výslovná deklarace nezávislosti notáře, která se dříve vyvozovala pouze ze znění slibu. Z vývoje v uplynulých letech je zřejmé, že notářská profese už si získala důvěru jak u státu, tak u veřejnosti, a nelze přehlédnout trend, jímž je postupné posilování pravomocí notářů.

Cílem této práce bylo pojednat o postavení a činnosti notáře v současné době, a to s vědomím předcházejícího historického vývoje i očekávaného vývoje do budoucna. Celou práci provází snaha najít a popsat ty aspekty notářské praxe, které svou podstatou působí na předcházení soudním sporům. V souladu s předpokladem autorka dochází k závěru, že prevence soudních sporů je vlastně základním účelem existence notářství a projevuje se ve všech jeho oblastech.

Těžiště práce spočívá ve třetí a čtvrté kapitole. V první z nich je důraz kladen na široké a komplexní pojednání o tom, kdo a jakým způsobem se může stát notářem, jakými prostředky, které garantují jeho nezávislost a nestrannost, je notář vybaven, významné je zkoumání charakteristik notářství, kde hlavní roli hraje princip nestrannosti notáře, z něhož vychází a němž je založeno všechno ostatní. Poté následuje výčet a popis všech hlavních druhů činností, které notář vykonává, a zamyšlení nad tím, jaký vliv má ta která činnost na předcházení sporům. Následující kapitola pak rozebírá vybrané činnosti notáře do větší hloubky. Smysl notářství, kterým je prevence sporů, se nejvíce projevuje při sepisování veřejných listin o právních úkonech, kdy notář jednak poskytuje rovnocenné právní poučení

všem účastníkům právních úkonů a dává jejich projevům vůle kvalifikovanou právní formu a jednak tímto svým působením zaručuje správnost právního úkonu.¹

Jako shrnutí je možné uvést, že notáři v našem právním řádu rozhodně své místo mají. Pro stát jsou cenní tím, že „odbřeměňují“ soudy přebíráním některé jejich agendy a široké veřejnosti přinášejí výhody a záruky, které nabízí forma notářských zápisů, vedoucí ve svých důsledcích i k prevenci a menšímu počtu soudních sporů.

¹ LESZAY, Lenka. Nestrannost notáře jako garanta smluvního práva. 2004, str. 28.